

Tal dia com hui del 2011 Raimon va ser investit Doctor honoris causa per la UA

El cantant de Xàtiva va ser providencial a banda i banda de l'Ebre i va estar distingit pel mateix Joan Fuster com a «clàssic»

Sebastià Carratalà

El 28 de gener del 2011 el cantautor **Raimon** va ser investit **Doctor honoris causa** per la **Universitat d'Alacant**. Durant l'acte es va denunciar la persecució que encara pateix el català al País Valencià.

Nascut al carrer Blanc de **Xàtiva** (la Costera) el 1940, Ramon Pelegero i Sanchis, més conegut pel nom artístic de **Raimon**, és un dels membres més representatius de la història contemporània de la cançó en català i amb més reconeixement internacional.

De jove va treballar un parell d'anys a l'emissora de ràdio de la seua ciutat, on es va introduir en el món del disc i va conèixer les interpretacions d'artistes tan diversos com Juliette Grecó o The Platters. També va descobrir la discografia dels grans clàssics com ara Vivaldi, Bach, Mozart, Beethoven, Stravinski, etc.

Als dèsset anys es va traslladar a la ciutat de València per estudiar a la Facultat de Filosofia i Lletres la carrera d'Història, disciplina en la qual es va llicenciar el 1962. És llavors quan va descobrir la pròpia cultura i va fer les primeres lectures d'Ausiàs March, Espriu, Pla i Fuster (entre d'altres). Abans, però, ja havia creat la seua primera cançó, *Al vent*, sorgida de l'experiència d'anar de *paquet* en un trajecte amb moto.

L'any 1962, Raimon va fer la seua primera actuació pública en el lliurament d'uns premis literaris. Poc després, Eliseu Climent va contactar amb la [discogràfica Edigsa](#), va parlar de Raimon amb els responsables i els va enviar una cinta amb gravacions. Posteriorment, hi va haver [un aplec a Castelló de la Plana en què participaven Els Setge Jutges i, en acabat, canta per a ells](#). Josep Maria Macip, juntament amb Edigsa, va coordinar la primera presentació pública a Barcelona, concretament al Fòrum Vergés. L'èxit va ser immediat: Raimon va sorprendre per la forma i pel contingut de les seues cançons; pel crit, per l'existencialisme rebel que desprenen els textos. S'allunyava de la manera de fer «a la francesa» dels Jutges i ofería una visió del món que no provenia de la burgesia barcelonina, sinó de les classes treballadores valencianes. Estudiant l'últim curs de la carrera, va aparéixer, publicat per Edigsa, el seu primer disc, amb presentació de Joan Fuster, [un EP que conté *Al vent, Som, La pedra i A cops*](#), que va esdevindre un èxit de vendes inesperat.

El 18 de maig del 1968 [Raimon va cantar a la Facultat de Ciències Polítiques i Econòmiques de la Universitat Complutense de Madrid](#) davant de més de 6.000 joves. El recital ha quedat fixat en l'imaginari popular com una de les fites de l'antifranquisme. Al final de l'actuació, la policia va carregar, va repartir colps de porra i hi va haver detencions.

El 20 d'agost del 1975 Raimon va viure a la plaça del Sol de Gràcia, a Barcelona, [un dels concerts més difícils](#), just tres mesos abans de la mort del dictador Francisco Franco. El 30 d'octubre del mateix any, quan faltaven tres setmanes exactes perquè Franco morira, Raimon va fer un recital al Palau dels Esports de Barcelona que va fer història. L'oposició democràtica vivia moments d'atonía. De fet, feia 33 dies que el règim havia executat tres militants del FRAP (Front Revolucionari Antifeixista i Patriòtic) i dos d'ETA, i el pessimisme i la por feien forat. Però Raimon tenia capacitat mobilitzadora i va decidir exercir-la. Va convocar 10.000 persones, amb els màxims

dirigents de l'Assemblea de Catalunya a primera fila. El públic va cridar les seues consignes, «Llibertat, amnistia, Estatut d'Autonomia!», i va cantar simbòlicament *Diguem no* com a himne *de facto* de la resistència i, al final, va eixir en manifestació.

La gestació d'aquell festival va ser de manual de transició. Rodolfo Martín Villa, llavors governador civil de Barcelona i arquetip dels sectors més evolucionistes del franquisme, ho va permetre perquè sabia que així donava la mà als qui prompte deixarien de ser enemics per esdevindre adversaris en un sistema parlamentari que havia començat el seu compte enrere.

Raimon, pioner en tantes iniciatives de la Nova Cançó, va ser també un bon model per explicar els canvis que operaven al territori artístic durant la Transició. Al Palau dels Esports va estrenar un gran títol, *Jo vinc d'un silenci*. Aquesta cançó portava imprès en el genoma el motor de la mobilització, que arrencava aplaudiments còmplices, d'eslògan de míting, justament en una frase que amb el temps ha esdevingut sovint apòcrifa de tan citada: «Qui perd els orígens, perd identitat». Raimon la va escriure pensant en els orígens de classe, especificats en la mateixa cançó, «de gent que anomenen classes subalternes», però el públic la va traduir per orígens nacionals. A més, l'apropiació popular hi afegeix sovint un article, amb la qual cosa queda un determinant «qui perd els orígens per la identitat», perfecta simbiosi entre els dos discursos essencials de la Nova Cançó i el seu correlat polític.

El franquisme havia reclòs el català als espais de la privacitat, mentre la llengua literària maldava per sobreviure com a tal, com una espècie en perill d'extinció que exigia donar una mena de vida a les paraules perquè no moriren als diccionaris. Al català, li calia un impuls de masses, i aleshores es reivindicava una cançó de consum jove que servira per estendre el català a grans públics i fer que el parlaren les generacions que ja no havien viscut la Guerra Civil.

Raimon prové d'una família de perdedors de la Guerra Civil. El pare, d'ideologia anarcosindicalista, va passar per la presó en acabar la guerra. La mare, de família socialista, va veure com un dels seus germans era afusellat. A la cançó *Punxa del temps*, en l'últim tram del seu trajecte professional, Raimon atorgava memòria i melodia als seus orígens, als records d'aquella família d'esquerres. Cançons com *Quan jo vaig nàixer*, i més tard *Jo vinc d'un silenci*, reconstrueixen aquesta herència, aquesta posició nacional i de classe, que també forma part del seu itinerari artístic. Un recorregut dotat de compromís gràcies a la creació d'himnes de la resistència antifranquista.

Tot un marc expressiu que alguns han volgut emprar per encasellar l'autor en un corrent diferenciat, distanciat, únic. Raimon continua sent aquell xicot del carrer Blanc de Xàtiva que, en paraules de Fuster, va «irrompre amb uns pulmons rurals, paraules succintes, i un accent dialectal imprevist». Un jove cantant que acabarà sent providencial a banda i banda de l'Ebre i que havia estat distingit pel mateix Joan Fuster com a «clàssic». Aquest honor sempre l'assenyalarà dins del seu temps. I dins del seu país.

Fonts: Antoni Batista, «[Raimon i la Nova Cançó](#)», Sàpiens / Carles Gàmez, «[Raimon, memòria per després de l'últim vals](#)», El Temps, 2017 / Viquipèdia